

Θερμόμετρο

θερμόμετρο, το, ουσ. [*<γαλλ. thermometre <ελλην. θερμός + μέτρον*], το θερμόμετρο·

- *ανεβαίνει το θερμόμετρο*, **α.** ανεβαίνει η θερμοκρασία: «το μήνα Ιούλιο ανεβαίνει πολύ το θερμόμετρο». **β.** παρατηρείται αύξηση της έντασης: «ανεβαίνει το θερμόμετρο των απεργιακών κινητοποιήσεων || ανεβαίνει το θερμόμετρο των προετοιμασιών των κομμάτων για τις εκλογές». **γ.** η κατάσταση αρχίζει να γίνεται επικίνδυνη, εκρηκτική: «μόλις αντιλήφθηκα πως άρχισε ν' ανεβαίνει το θερμόμετρο στις δυο διπλανές παρέες, πλήρωσα κι έφυγα σαν κύριος». Συνών. *ανεβαίνει ο υδράργυρος*·

- *έσπασε το θερμόμετρο ή έσπασαν τα θερμόμετρα*, επικρατεί αφόρητος καύσωνας: «τον Ιούλιο που μας πέρασε, έσπασαν τα θερμόμετρα κι ο κόσμος πήγε να τρελαθεί!»·

- *κατεβαίνει το θερμόμετρο*, βλ. φρ. *πέφτει το θερμόμετρο*. Συνών. *κατεβαίνει ο υδράργυρος*·

- *πέφτει το θερμόμετρο*, **α.** πέφτει η θερμοκρασία: «οπωσδήποτε το χειμώνα πέφτει το θερμόμετρο». **β.** παρατηρείται μείωση της έντασης: «μόλις η κυβέρνηση εξήγγειλε πως θα δοθούν γενναίες αυξήσεις προς τους εργαζομένους, άρχισε να πέφτει το θερμόμετρο των απεργιακών κινητοποιήσεων». **γ.** η εκρηκτική κατάσταση αρχίζει να εκτονώνεται: «μόλις επενέβησαν οι πιο ψύχραιμοι, άρχισε να πέφτει το θερμόμετρο κι ύστερα απ' τις αμοιβαίες εξηγήσεις που δόθηκαν, οι δυο παρέες έδωσαν τα χέρια». Συνών. *πέφτει ο υδράργυρος*·

- *το θερμόμετρο σκαρφάλωσε στα ύψη*, βλ. φρ. *το θερμόμετρο σκαρφάλωσε στα ύψη*. Συνών. *ο υδράργυρος σκαρφάλωσε στα ύψη*·

- *το θερμόμετρο χτύπησε κόκκινο*, η θερμοκρασία ανέβηκε σε υψηλό βαθμό, έγινε ανυπόφορη: «φέτος το καλοκαίρι το θερμόμετρο χτύπησε κόκκινο και οι ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού δεινοπάθησαν». Συνών. *ο υδράργυρος χτύπησε κόκκινο*.